

Vážené členky, vážení členové,

dovoluji mi, abych Vás srdečně pozdravila a představila Vám vůbec první číslo Zpravodaje sociálního bydlení Ministerstva práce a sociálních věcí.

Najdete zde informace o návrhu zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení, který vláda schválila dne 8. března 2017, a informace o současných aktivitách a připravovaných akcích, které ministerstvo realizuje a připravuje v rámci projektu Sociální bydlení - metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend.

Jak již pravděpodobně víte, vládou schválený návrh zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení podepsal předseda vlády. Jeho aktuální verzi naleznete na stránkách Poslanecké sněmovny, která se jím bude zabývat v následujících týdnech a měsících. Jeho projednávání bylo zařazeno na program 56. schůze Poslanecké sněmovny, kde však první čtení zatím nebylo dokončeno.

Bydlení hraje klíčovou úlohu v posilování sociální soudržnosti a odkazy na zajištění adekvátního bydlení jsou již dlouho zahrnuty mezi univerzální práva ve více než stovce národních ústav. I naše ústava konstatuje, že každý občan má právo na bydlení. I proto doufám, že přijetí těchto velice potřebných návrhů, které vznikly ve spolupráci s pracovníky Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva pro místní rozvoj, Úřadu vlády ČR, ale i na základě podkladů externích odborníků a neziskových organizací, stihnou projít legislativním procesem do června tohoto roku.

Doufám, že Vám tento zpravodaj přinese nové informace nejen o zákoně, ale i o sociálním bydlení v obecnější rovině.

Příjemné čtení přeje

Mgr. Zuzana Jentschke Stöcklová
náčeskyňka pro řízení Sekce
sociální a rodinné politiky

Legislativa

Zákon o sociálním bydlení

„Vláda schválila kompromisní návrh zákona, stále je čas ho prosadit. Chce to jen vůli politiků pomoci lidem v nouzi a já věřím, že se najde,“

řekla ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová.

Návrh zákona si za svůj hlavní cíl klade pomoc lidem, kteří čelí problémům s dostupností nájemního bydlení na běžném trhu a potýkají se s vysokými náklady na bydlení. Jedná se například o seniory, zejména ty, co žijí sami, lidi se zdravotními postižením, rodiny a rodiče samozvítěse s dětmi, mladé lidi opouštějící dětské domovy a náhradní rodinnou péči, osoby žijící v zaskylových domech, na ubytovnách a jiném nevyhovujícím bydlení a samozřejmě osoby žijící přímo na ulici.

Obce, které při zajišťování sociálního bydlení nadále hrají klíčovou roli, budou do systému sociálního bydlení vstupovat dobrovolně. Motivací k zapojení pro ně bude možnost získat finanční prostředky na vybudování sociálních bytů a poskytování sociální práce. Obce díky zákonu získají nástroj, jak řešit potřeby svých občanů v oblasti bydlení a snižovat míru sociálního vyloučení.

Návrh zákona se zaměřuje na dvě spolu úzce související a provázané oblasti - sociální bydlení a sociální dávky na bydlení. Podstatou návrhu je sloučení dvou existujících dávek na bydlení do jedné, nazvané příspěvek na bydlení. Poskytování této sloučené sociální dávky bude i nadále hlavním formou státní podpory v oblasti bydlení, a to nejen v rámci systému sociálního bydlení, ale i na volném trhu s byty.

Konec předražených ubytoven

Dalším důležitým cílem návrhu zákona je i potírání obchodu s chudobou, který je často terčem kritiky. S postupným náběhem systému sociálního bydlení a zavedením jednotného příspěvku na bydlení bude utlumena výplata dávek do ubytoven nebo nezakladovaných bytů tak, aby bylo zajištěno důstojné bydlení. Výhodou sjednocené dávky bude také její větší adresnost, tedy bude vyplácena jen těm, kteří ji skutečně potřebují a bude směřovat jen do bydlení splňující základní hygienické standardy. Tímto opatřením bude obchodování s chudobou efektivně ukončeno.

Návrh zákona již schválila vláda a jeho další cesta směřuje do Sněmovny, kde by měl projít hlasováním do léta tohoto roku. Jeho první čtení bylo zařazeno na program 57. schůze Poslanecké sněmovny a je pevným bodem programu na 17. května. Pokud návrh zákona projde legislativním procesem, první Zadátele o sociální byty by se mohli začít na úřady obracet od poloviny roku 2018. Do sociálního bydlení by se poté mohli nastěhovat nejpozději v polovině roku 2020.

K průběhu projednávání zákona ve Sněmovně vydalo MPSV [tiskovou zprávu](#) v níž objasňuje některé informace, které v dolní komoře parlamentu zazněly.

Sledujte zákon ve Sněmovně

Některé obce nečekají na zákon a už připravují sociální byty

Projekt

MPSV pomáhá zavádět sociální bydlení v obcích

V České republice doposud nefungoval ucelený systém sociálního bydlení, jenž by koncepčně řešil spolupráci obcí se státem. Existuje řada obcí, které pomáhají svým sociálně ohroženým obyvatelům i v oblasti bydlení. Jedná se však spíše o ojedinělé kroky, občas bez odborných předpokladů a někdy i s méně citlivým přístupem. MPSV navázalo úzkou spolupráci se šestnácti obcemi, jež se rozhodly zavést komplexní systémy sociálního bydlení na svém území.

Jedná se o velmi různorodé obce z jedenácti krajů, s počtem obyvatel od několika set po několik set tisíc, které se potýkají s různými problémy a preferují různé přístupy k sociálnímu bydlení. V některých pracují desítky až stovky úředníků, mají samostatné odbory sociálních věcí a fungují jako obce s rozšířenou působností. Některé dokonce disponují kontaktním pracovištěm Úřadu práce. V jiných naopak působí pouze nevolně starosta a účetní na ústřední úroveň, bez jakéhokoli dalšího administrativního aparátu. Mělo by se zdát, že takto malé obce nemají kapacity budovat systém sociálního bydlení, ale i zde platí, že důležitě je především odhodlání sociální politiku realizovat, cesta se poté najde. A to i v případě, když je obec malá, je limitována omezením chráněné krajinné oblasti či památkovou rezervací. Pro zavedení komplexního systému sociálního bydlení je klíčové, aby se i tyto malé obce zapojily do realizace sociální politiky, obzvláště když obce do 1.000 obyvatel tvoří téměř 80 procent všech obcí v ČR. A přestože v nich žije pouze 17 procent obyvatelstva, jedná se z hlediska sídlení struktury o důležitou část české samosprávy.

Zkušenosti obcí poslouží k dalšímu zlepšování systému

Všechny spolupracující obce vypracovaly za podpory MPSV vlastní projekty a samy zažádaly o finanční podporu z Evropského strukturálního fondu, Operačního programu Zaměstnanost. V rámci těchto projektů obce vyčlení část bytového fondu pro pilotní ověření sociálního bydlení. Do bytů budou umístěni během tří let jednotlivci i rodiny, kterým budou poskytovány sociální práci sociální pracovníci působící přímo v obci. V obcích budou v rámci projektu vytvořeny také lokální koncepty sociálního bydlení v souladu s vládní Konceptcí sociálního bydlení ČR 2015-2025. Tyto koncepty se stanou klíčovými dokumenty, které popíší systém sociálního bydlení v podmínkách dané obce, zahrnou dosavadní zkušenosti z této oblasti a budou doprovázeny metodickými podklady pro sociální práci v sociálním bydlení.

Jednotlivé týmy odborních projektů budou zároveň intenzivně spolupracovat s týmem projektu MPSV Podpora sociálního bydlení. Ministerstvo obcím poskytne informační a metodickou podporu a Kontaktní centrum bude obce provázet a podporovat je po celou dobu realizace jejich projektů. MPSV bude mít díky úzké spolupráci přímo v terénu přístup ke zkušenostem „z první ruky“ a k datům z jednotlivých obcí, které vyhodnotí a dále zapracuje do strategických a podpůrných dokumentů na národní úrovni. Metodiky, které na závěr systémového projektu ministerstva vzniknou, nebudou tedy pouze teoretickými dokumenty. Naopak budou pevně opřeny o praktickou zkušenost v širém spektru obcí. Vycházejí budou z práce s konkrétními aktéry a s klienty systému sociálního bydlení ověřených v praxi.

Projekty v kostce

2016	Příprava projektu Podpora sociálního bydlení Projednali jsme koncepci projektu a připravili žádost projektu Podpora sociálního bydlení.	Kdo to je? Aktivně s námi spolupracuje 16 obcí: Brno Pardubice Chomutov Píseň J. Hradec Praha 7 Kadaň Praha 14 Klížánky Štětí Most Volké Harry Otrokovice Veselíčko Ostrava Vír
	Navázání spolupráce s obcemi Zveřejnili jsme informace o projektu a navázali spolupráci s obcemi.	
2017	Příprava lokálních konceptů sociálního bydlení Obce realizují analýzy a shromáždí další podklady pro nastavení systému sociálního bydlení v obcích.	Jak velké to je? 2 projekty bude podpořeno nejméně 1281 let Obce poskytnou méně 467 bytů
	Příprava projektové žádosti Vydělali jsme specifickou výzvu v OPZ a s obcemi připravili projektové žádosti.	
2018	Zahájení realizace projektu v obcích Obce zahájí realizaci svých projektů s podporou Kontaktního centra projektu Podpora sociálního bydlení.	
	Pilotní ověření konceptů Obce v praxi otestují systémy sociálního bydlení z lokálních konceptů, poskytnou potřebným byty i sociální práci.	
2020	Zhodnocení průběhu a úspěšnosti Průběžně budeme sledovat, jak různé systémy fungují a zjišťovat příklady dobré i špatné praxe.	
	Závěr projektu Obce aktualizují lokální koncepty a dobrou praxi a zkušenosti rozšíříme do dalších obcí ČR.	

Akce a události

Expertní skupina projektu "Podpora sociálního bydlení"

Expertní skupina byla vytvořena, aby ministerstvo i obce spolupracující na projektu měly odbornou podporu a "think tank", jehož náměty a zkušenosti budou moci využívat v průběhu realizace. K účasti v expertní skupině bylo osloveno více než 70 organizací a institucí, které se věnují sociálnímu bydlení a sociální práci s klienty sociálního bydlení.

Pozvání přijalo 66 organizací, které se budou nadále setkávat a řešit témata a problémy, které trápí obce realizující sociální bydlení. Výstupy z expertní skupiny budou k dispozici ministerstvu i dalším obcím. První setkání skupiny proběhlo dne 7. února 2017. Členové a členky expertní skupiny vytvořili tři tematické pracovní skupiny, které se budou v průběhu následujících let věnovat specifickým tématům, a to v oblastech týkajících se sociální práce v sociálním bydlení, poskytovatelů bytového fondu, prevence ztráty bydlení a sociálního začleňování.

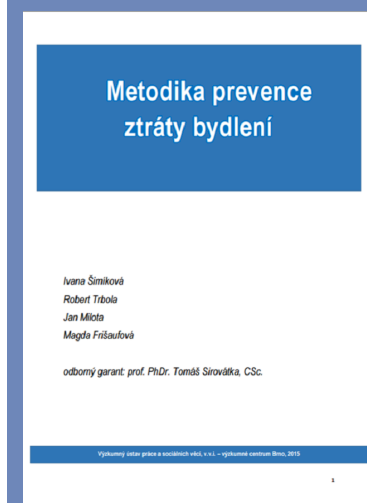

Workshopy

Dne 20. dubna se v Ostravě uskutečnil první ze série tříletých workshopů pořádaných v rámci projektu Podpora sociálního bydlení, tentokrát na téma Sociální realitní agentury. Svůj příspěvek představil Mgr. Martina Mikeszová, Ph. D. ze Sociologického ústavu Akademie věd ČR a odborníci z organizací Romodrom a R-Mosty. Aktivi v sociální realitě realizují projekty věnující se sociálnímu realitnímu agenturám. Účastníci se dozvěděli o zahraničních modelech i o zkušenostech z české praxe a rozeběhla se živá debata o možnostech využití tohoto konceptu v rámci sociálního bydlení. Zúčastníci města Ostrava představili vlastní pilotní projekt sociálního bydlení, který je realizován za finanční podpory z ESF.

Další workshop se uskuteční 21. června 2017 v Píseň. Tématem bude role bytových družstev v sociálním bydlení a kromě českých odborníků přednese svůj příspěvek i expert z Německa.

Publikace

Metodika prevence ztráty bydlení

Materiál vydán Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí (ÚÚPSV) navrhuje komplexní systém na konkrétní cíle vázaných opatření, jejichž účelem je předcházet ztrátě bydlení domácností (včetně domácností jednotlivců), které dosud bydlí ve standardním bydlení na základě právního vztahu (zejména nájemním, ale také vlastnickém).

Autorský kolektiv:
Ivana Šímková, Robert Trbola, Jan Milota, Magda Frišaufová

Odborný garant:
prof. PhDr. Tomáš Sirovatka, CSc.

Velikost a struktura skupin osob bez domova a osob vyloučených z bydlení

Publikace VÚPSV je jedním ze dvou textů shrnujících výstupy z výzkumného projektu „Analýza velikosti a struktury skupin osob bez domova, osob vyloučených z bydlení, osob obvyklých nevyhovující bydlení a těch, pro které jsou náklady na bydlení nadměrně vysoké zátěž“.

Autorky:
Věra Kuchařová, Kristýna Janurová (Psychlová)

Dotazníkové šetření uživatelů azylových domů a domů pro matky s dětmi Armády spásy

Dotazníkový průzkum mapuje a hledá sociální situaci uživatelů azylových domů Armády spásy z hlediska jejich možnosti pro využívání dané služby. Cílem šetření je otevřít prostor pro hledání alternativních služeb, které by více vyhovovaly možnostem uživatelů.

Autor:
Mgr. Petr Orozsy

Copyright © 2017 Ministerstvo práce a sociálních věcí
Datum vydání: květen 2017

Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčím 14
128 01 Praha 2

Kontakt a možnost zrušení zpravodaje:
sociálníbydlení@mpsv.cz

Projekt Sociální bydlení - metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend
(CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003539) je spolufinancován Evropskou unií.